

**Препоръка CM/Res(2010)1
на Комитета на министрите на държавите-членки
относно правилата на Съвета на Европа за пробацията**

*(Приета от Комитета на министрите на 20 януари 2010 г.
на 1075-то заседание на заместник-министрите)*

Комитетът на министрите, съгласно условията на чл. 15. б от Статута на Съвета на Европа,

Като има предвид, че целта на Съвета на Европа е да постигне по-голямо единство между своите членове, по-специално чрез хармонизиране на законите по въпроси от общ интерес;

Като се има предвид, че целта на пробацията е да допринесе за справедливия наказателен процес, както и за обществената безопасност, като предотвратява и намалява честотата на престъпленията;

Като се има предвид, че пробационните служби са сред основните правосъдни служби и дейността им има ефект на намаляване на популацията на затворите;

Като се позовава на:

- Декларацията и Плана за действие, приети при Третата среща на върха на държавните и правителствени ръководители на Съвета на Европа (Варшава, 16-17 май, 2005 г.), в частност относно сигурността на гражданите;

- Резолюция № 2 (алинея 19) приета от 26-тата Конференция на европейските министри на правосъдието (Хелзинки, 7-8 април, 2005 г.);

Като има предвид:

- Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи (ETS № 5);

- Европейската конвенция за надзора върху условно осъдените или условно освободените (ETS № 51);

- Европейската конвенция за международно признаване на присъди (ETS № 70);

- Препоръка № R (92) 16 относно Европейските правила за обществени санкции и мерки;

- Препоръка № R (97) 12 относно служителите, ангажирани с изпълнението на санкции и мерки;

- Препоръка № R (99) 19 относно медиацията по наказателни въпроси;

- Препоръка № R (99) 22 относно пренаселеността в затворите и увеличаването на затворническата популация;

- Препоръка [Rec\(2000\)22](#) относно подобряване прилагането на Европейските правила за обществени санкции и мерки;
- Препоръка [Rec\(2003\)22](#) относно условното освобождаване;
- Препоръка [Rec\(2003\)23](#) относно управлението на затворниците с доживотна или друга дългосрочна присъда от администрациите на затворите;
- Препоръка [Rec\(2006\)2](#) относно Европейските правила за затворите;
- Препоръка [Rec\(2006\)8](#) относно подпомагане на жертвите на престъпления; и
- Препоръка [Rec\(2006\)13](#) относно прилагането на мярката задържане под стража, условията при които се прилага и осигуряването на защитни мерки против злоупотреба;

Като взе под внимание:

- Минималните стандартни правила на Организацията на обединените нации относно мерки, несвързани с лишаване от свобода (Токийски правила),

Препоръчва на правителствата на държавите-членки:

- да се ръководят в своето законодателство, политики и практики от правилата, съдържащи се в приложенията към настоящата Препоръка ;
- да се погрижат тази Препоръка и съпътстващите коментари да се преведат и разпространят колкото се може по-широко, най-вече сред съдебните власти, пробационните служби, институциите за лишаване от свобода, както и медиите и широката общественост.

Приложение I към Препоръка CM/Rec(2010)1

Част I: Обхват, приложение, дефиниции и основни принципи

Обхват и приложение

Тези правила ръководят създаването и правилното функциониране на пробационните служби. Тези права важат също така за други организации, извършващи задачите, покрити от тези правила, включително други държавни организации, правителствени и комерсиални организации.

Нищо в тези правила не трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска прилагането на други съответни международни инструменти и стандарти за правата на човека, които са по-благоприятни за реабилитацията на престъпниците.

Тези правила трябва да се четат заедно с Препоръка № R (92) 16 относно Европейските правила за обществени санкции и мерки;

Също така, тези правила допълват съответните разпоредби на , Препоръка № R (97) 12 относно служителите, ангажирани с изпълнението на санкции и мерки, Препоръка № R

(99) 19 относно медиацията по наказателни въпроси, Препоръка [Rec\(2000\)22](#) относно подобряване прилагането на Европейските правила за обществени санкции и мерки; Препоръка [Rec\(2003\)22](#) относно условното освобождаване, Препоръка [Rec\(2003\)23](#) относно управлението на затворниците с доживотна или друга дългосрочна присъда от администрациите на затворите, Препоръка [Rec\(2006\)2](#) относно Европейските правила за затворите, Препоръка [Rec\(2006\)8](#) относно подпомагането на жертвите на престъпления и Препоръка [Rec\(2006\)13](#) относно прилагането на мярката задържане под стража, условията при които се прилага и осигуряването на защитни мерки против злоупотреба, и трябва да се четат заедно с тях.

Определения

Пробация: отнася се до прилагането в обществото на санкции и мерки, определени от закона и наложени на закононарушителя. Включва набор дейности и интервенции, които включват надзор, напътствия и подпомагане, с цел социално включване на закононарушителя, както и да допринесат за обществената безопасност.

Пробационна служба: означава всеки орган, определен от закона да изпълнява горните задачи и отговорности. В зависимост от националната система, дейността на пробационната служба може да включва подаване на информация и съвети на правосъдни и други решаващи власти, за да им помогне да вземат информирани и справедливи решения; предоставяне на напътствия и подкрепа на закононарушителите, докато са задържани под стража, за да се подготвят за освобождаване и реинтеграция; наблюдение и помощ за лица, подлежащи на предсрочно освобождаване; мерки на възстановително правосъдие и предлагане на помощ на жертви на престъпления.

Обществени санкции и мерки: означава санкции и мерки, които задържат закононарушителите в обществото и включват някои ограничения на свободата им чрез налагане на условия и/или задължения. Терминът обозначава всяка санкция, наложена от съдебен или административен орган и всяка мярка, приета преди или вместо решение за налагане на санкция, както и начините за изпълнение на присъдата за лишаване от свобода извън затвор;

Последващи грижи: означава процеса на реинтеграция на закононарушителя обратно в обществото, на доброволни начала и след окончателно освобождаване, по конструктивен, планиран и контролиран начин. В тези правила, терминът се отличава от термина "реинтеграция", който се отнася до законоустановени ангажименти след освобождаване от задържане под стража.

Основни Принципи

1. Пробационните служби целят да намалят рецидивите като установят положителни отношения със закононарушителите, за да ги надзират (и контролират при нужда), напътстват и подпомагат в тяхното успешно включване в обществото. Така пробацията допринася за обществената безопасност и справедливото налагане на правосъдието.
2. Пробационните служби ще уважават човешките права на закононарушителите. Всичките им интервенции ще зачитат достойнството, здравето, безопасността и благосъстоянието на закононарушителите.

3. Във всички случаи, в които пробационните служби се занимават с въпроси, свързани с жертви на престъпления, те ще зачитат техните права и нужди.
4. Пробационните служби ще вземат изцяло предвид индивидуалните особености, обстоятелства и нужди на правонарушителите, с цел да осигурят справедливото и честно решаване на всеки случай. Интервенциите на пробационните служби се извършват без каквато и да е дискриминация, основана на пол, раса, цвят на кожата, език, религия, увреждания, сексуална ориентация, политическо или друго убеждение, национален или социален произход, принадлежност към дадено етническо малцинство, имуществено състояние, рождено състояние или друг признак.
5. В прилагането на която и да е санкция или мярка, пробационните служби няма да налагат тежест или ограничаване на правата на правонарушителя, надвишаващо определеното от съответното съдебно или административно решение или изисквано във всеки отделен случай от сериозността на нарушението или от правилно преценените рискове от рецидив.
6. Доколкото е възможно, пробационните служби ще търсят информираното съгласие и съдействието на правонарушителите, относно интервенции, които ги засягат.
7. Всяка интервенция преди окончателното установяване на вината изисква информираното съгласие на правонарушителите и без да се засяга презумпцията за невинност.
8. Пробационните служби, техните задачи и отговорности, както и техните отношения с обществените власти и други органи, се определят от националните закони.
9. Пробацията остава отговорност на обществените власти, дори когато услугите се предоставят от други служби или от доброволци.
10. Пробационните служби ще получат съответното положение и признание и ще бъдат обезпечени с ресурси.
11. Решаващите власти, когато е уместно, ще използват професионалните съвети и проследяването на пробационните служби, с цел да намалят рецидивите и да насърчат алтернативите на лишаването от свобода.
12. Пробационните служби ще работят в партньорство с други публични или частни организации и местни общности с цел социалното включване на правонарушителите. Нужна е координирано и допълващо сътрудничество между службите и интердисциплинарна работа за да се посрещнат често сложните нужди на правонарушителите и да се повиши обществената безопасност.
13. Всички дейности и интервенции, предприети от пробационните служби, ще съответстват на най-високите национални и международни етични и професионални стандарти.
14. Ще има достъпна, безпристрастна и ефикасна процедура за оплаквания относно практиката на пробация.

15. Всички пробационни служби подлежат на редовни държавни инспекции и/или независим мониторинг.

16. Компетентните власти ще повишат ефективността на пробационната дейност, като насърчат изследванията, които ще се използват за насочване на пробационните политики и практики.

17. Компетентните власти и пробационните служби ще информират медиите и широката общественост за дейността на пробационните агенции, за да спомогнат за по-добро разбиране на тяхната роля и стойност в обществото.

Част II: Организация и персонал:

Организация:

18. Структурата, статуса и ресурсите на пробационните служби ще съответстват на обема задачи и отговорности, с които са натоварени, и ще отразява важността на обществената услуга, която извършват.

19. Независимо дали пробационните услуги се предпоставят от държавни или частни организации, службите ще работят съгласно формалните политически инструкции и правила, предоставени от компетентните власти.

20. Всяка частна служба, която предлага пробационни услуги на закононарушители, ще бъде одобрена от компетентните власти съгласно националните закони.

Персонал

21. Пробационните служби ще действат по начин, който печели уважението на другите правосъдни служби и на гражданското общество за статуса и работата на пробационните работници. Компетентните власти ще се постараят да подпомогнат постигането на тази цел, като предоставят подходящите ресурси, фокусиран подбор на персонал, адекватно възнаграждение на персонала и добро управление.

22. Персоналът ще се подбира и наема съгласно одобрени критерии, които наблягат на нуждата за честност, човечност, професионални качества и лична пригодност за сложната дейност, която се изисква от тях.

23. Целият персонал ще има достъп до образование и обучение, подходящо за тяхната роля и ниво на професионална отговорност.

24. Начално обучение ще бъде предоставяно на целия персонал, за да им се предадат съответните умения, знания и ценности. Персоналът ще бъде оценяван по признат начин и ще се присъждат квалификации, които валидират нивото на постигната компетентност.

25. През тяхната кариера, всички членове на персонала ще поддържат и развиват знанията и професионалните си способности чрез служебно осигурено обучение и развитие.

26. Персоналът ще бъде обучен и ще има право да взема решения в рамките на закона, етиката, организационните политики, актуални методологични стандарти и кодекса за поведение.
27. Членовете на персонала, които работят с закононарушители, извършили някои определени престъпления, ще получат съответното специализирано обучение.
28. Обучението ще обръща внимание на закононарушители, и когато е приложимо, на жертви, които може да са особено уязвими или да имат определени нужди.
29. Пробационният персонал ще има достатъчна численост за да извършва дейността си ефективно. Отделните членове на персонала ще имат работно натоварване, което им позволява да надзират, насочват и помагат на закононарушителите ефективно и хуманно, и когато е уместно, да работят с техните семейства, и когато е приложимо, с жертвите. Когато има голямо търсене, ръководството е длъжно да потърси решения и да инструктира персонала кои задачи са приоритетни.
30. Ръководството ще осигури качеството на пробационната работа, като осигурява лидерство, насоки, надзор и мотивация на персонала. Персоналът носи отговорност за своите практики.
31. Ръководството ще се постарее да развие и поддържа здрави работни отношения и контакти с други служби и партньори, с доброволци, публични власти, медиите и широката общественост.
32. Ще има възможност ръководството да се консултира с персонала като цяло по всякакви общи въпроси, отнасящи се професионалната им практика и до условията по трудовите им правоотношения.
33. Възнаграждението, обезщетенията и условията на наемане на персонала ще отразяват положението на професията им и ще бъдат подходящи за напрегнатия характер на работата им, с цел привличане и задържане на подходящ персонал.
34. В някои аспекти от пробационната работа могат да участват доброволци. Тя ще бъдат адекватно избрани, подкрепяни и обезпечени с ресурси.

Част III

Отчетност и отношения с други служби

35. Пробационните служби, според националните закони, ще поддържат връзка и ще предоставят информация на съдебните органи, и когато е удачно, на други компетентни органи. Това обикновено включва информация за вероятния ефект от лишаване от свобода и приложимостта на санкции и мерки, които не включват лишаване от свобода, в общи и частни случаи. Когато се изискват индивидуални доклади, нужната информация ще бъде ясно дефинирана.
36. Пробационните служби редовно ще подават общи доклади и обратна връзка с информацията относно работата си до компетентните власти.

37. Пробационните служби ще си сътрудничат с други служби на правосъдната система, със служби за подкрепа и с широката гражданска общественост, за да изпълняват задачите и задълженията си ефективно.

38. Пробационните служби ще насърчават и подпомагат службите за подкрепа да поемат своята отговорност да посрещнат нуждите на закононарушителите като членове на обществото;

39. Независимо дали пробационните служби и затворите са част от една и съща организация, ще работят в тясно сътрудничество за да допринесат за успешния прехода от живот в затвора към живот в обществото.

40. Когато е удачно, ще се уреждат споразумения между службите, като съответните партньори определят условията на сътрудничество и подпомагане, като цяло и относно частни случаи.

41. Формални и ясни правила относно професионалната поверителност, защитата на данни и обмена на информация ще бъдат определени от националните закони и ще бъдат уточнявани винаги когато се създават такива партньорства.

Част IV

Пробационна дейност

Предварителни доклади

42. Според националната правна система, пробационните служби може да подготвят предварителни доклади преди произнасяна на присъдата за отделни предполагаеми нарушители, за да подпомогнат, когато е приложимо, съдебните органи при решението дали да предприемат наказателно преследване или какви биха били подходящите санкции и мерки. Когато случая е такъв, пробационните служби ще комуникират редовно със съдебните органи относно обстоятелствата, в които може да е полезен такъв доклад.

43. Предварителните доклади ще се базират на ясно определена информация и доколкото е възможно ще се проверяват и обновяват в хода на производството.

44. Предполагаемите нарушители ще имат възможността да се включат в подготовката на доклада, и тяхното мнение, където го има, ще бъде отразено в доклада и неговото съдържание ще бъде съобщено на нарушителите и/или законните им представители.

Други консултативни доклади

45. В зависимост от националната законова система, пробационните служби може да изготвят докладите, нужни за вземането на решение от страна на компетентните органи. Те включват съвети относно:

- a. осъществимостта на връщането на закононарушителя в общността;

б. специални условия, които може да се включат в решението относно освобождаването на закононарушителя;

в. всяка интервенция, нужна за подготвяне на закононарушителя за освобождаване.

46. Закононарушителите ще имат възможност, когато е удачно, да се включат в изготвянето на доклада, и тяхното мнение, ако има такова, трябва да се отрази в доклада и неговото съдържание ще бъде съобщено на нарушителите и/или законните им представители.

Общественополезен труд

47. Общественополезния труд е обществена санкция или мярка, която включва организирането от страна на пробационните служби на безвъзмезден труд в полза на обществото, като реална или символична репарация за вредата, нанесена от закононарушителя. Общественополезния труд не трябва да бъде от заклеймяващ характер и пробационните служби ще потърсят и използват трудови дейности, които да развиват умения и социалното включване на закононарушителите.

48. Общественополезния труд няма да се извършва с цел печалба на пробационните служби, техния персонал или с търговска цел.

49. В определянето на подходящите задачи, пробационните служби ще взимат предвид безопасността на обществото и на директните бенефициенти от работата.

50. Мерки за здраве и безопасност ще защитават закононарушителите и няма да са по-малко строги от тези, прилагани за други работници.

51. Пробационните служби ще развият схеми за общественополезен труд, които обхващат набор от дейности, подходящи за различните умения и нужди на закононарушителите. В частност, трябва да има подходяща работа за жените закононарушители, нарушители с увреждания, млади и възрастни закононарушители.

52. Закононарушителите ще бъдат консултирани относно типа работа, която биха могли да извършват.

Надзорни мерки

53. В съответствие с националните закони, пробационните служби може да упражняват надзор преди, по време или след делото, като надзор по време на условно освобождаване по време на досъдебното производство, под гаранция, условно отказване от съдебно преследване, условна или отложена присъда или предсрочно освобождаване.

54. За осигуряване на спазването, надзорът ще взима предвид разнообразието и конкретните нужди на индивидуалните закононарушители.

55. Надзорът не се счита за изцяло контролираща дейности, а също като средство за съветване, подпомагане и мотивиране на закононарушителите. Ще бъде комбиниран,

когато е удачно, с други интервенции, които може да бъдат налагани от пробационните или от други служби, като обучение, развиване на умения, възможности за работа и лечение.

Работа със семейството на закононарушителя

56. Когато е подходящо, и в съответствие с националните закони, пробационните служби, директно или чрез други партньорски служби, също така ще предлагат подкрепа, съвети и информация на семействата на закононарушителите.

Електронно наблюдение

57. Когато се използва електронно наблюдение като част от пробационния надзор, то ще бъде комбинирано с интервенции, предвидени да доведат до реабилитация и да подкрепят преустановяването на закононарушенията.

58. Нивото на технологично наблюдение няма да бъде по-високо от изискваното в индивидуалния случай, имайки предвид сериозността на нарушението и рисковете за обществената сигурност.

Реинтеграция

59. Където пробационните служби са отговорни за надзора над закононарушителите след освобождаване, те ще сътрудничат със затворническите власти, закононарушителите, техните семейства и общността, за да ги подготвят за освобождаване и реинтеграция в обществото. Те ще установят контакти с компетентните служби в затвора за да подкрепят тяхната социална и трудова реинтеграция след освобождаване.

60. Пробационните служби ще получат целия нужен достъп до затворниците за да могат са ги подпомагат с подготовката за освобождаване и планирането на тяхната реинтеграция, за да се осигури приемственост на грижата като се гради върху конструктивната работа, положена по време на лишаването от свобода.

61. Надзорът след предсрочно освобождаване цели да посрещне нуждите на реинтеграцията на закононарушителя, като работа, жилище, образование, и да осигури спазването на условията за освобождаване, с цел намаляване на рисковете от рецидиви и от причиняване на сериозна вреда.

Последващи грижи:

62. Щом всички задължения след освобождаването са изпълнение, пробационните служби могат да продължат, където е позволено от националните закони, да предлагат последващи грижи на бивши закононарушители на доброволна основа за да им помогне да продължат с почтения си живот.

Пробационна дейност със закононарушители, които са чужди граждани, или с граждани, санкционирани в чужбина

63. Пробационните служби ще предоставят услуги, достъпни за закононарушители с чуждо гражданство, особено по отношение на обществен надзор и реинтеграция.

64. В действието на законовите разпоредби, оторизиращи прехвърлянето на пробационни интервенции относно закононарушители, които са чужди граждани, последните ще бъдат информирани за правата си. Доколкото е възможно, ще бъде установено и поддържано близко сътрудничество със съответните пробационни служби в тяхната държава, за да се улесни уреждането на надзора при връщането на закононарушителя в собствената му страна.

65. Пробационните служби ще целят, със съгласието на националните органи, да поддържат контакт с и поддръжка за граждани, санкционирани в чужбина, които са им познати, и да ги окуражат да използват съответните подкрепящи служби при завръщането си.

Част V

Процес на надзор

Оценяване

66. Когато е нужно, преди или по време на надзора, ще се извършва оценяване на закононарушителите, включващо систематична и цялостна преценка на конкретния случай, включително рисков, позитивни фактори и нужди, интервенциите, нужни за посрещане на тези нужди и реакцията на закононарушителите към тези интервенции.

67. Когато е възможно, закононарушителите ще имат възможност да допринесат активно за формалното оценяване.. Това включва отчитане на възгледите и личните аспирации на закононарушителите, както и личните им силни страни и отговорност за избягване на повторни нарушения.

68. Закононарушителят ще бъде уведомен за процеса и резултатите от оценяването.

69. Оценяването е непрекъснат процес и неговата точност и уместност ще се разглеждат периодично.

70. Оценяване се препоръчва:

а. в момента на определяне на подходящата санкция или мярка, или когато се обмисля отклонение от формалното наказателно производство;

б. в началото на периода на надзор;

в. винаги когато има значителни промени в живота на закононарушителя;

г. когато се обмисля промяна в характера или нивото на надзор;

д. в края на надзорната мярка.

71. Персоналът ще бъде обучен да извършва оценяване в съответствие с настоящите правила. Когато националната система използва инструменти за оценяване, персоналът ще бъде обучен да разбира потенциалната им стойност и ограничения и да ги използва в подкрепа на професионалната си преценка.

Планиране

72. Работен план за прилагането на всички санкции и мерки ще се изготвя от компетентните власти и ще се включва в досието по случая. Планът ще насочва работата на пробационната служба и ще позволи на персонала и закононарушителите да преценяват напредъка спрямо поставените цели.

73. Работният план ще бъде преговорен, и доколкото е възможно съгласуван, със закононарушителя.

74. Планът ще се основава на първоначалното оценяване и ще излага интервенциите, които ще се предприемат.

75. Всеки път когато оценяването се преразглежда, работният план ще бъде преработван както е нужно.

Интервенции

76. Интервенциите целят реабилитацията и прекратяването на закононарушенията, следователно ще бъдат конструктивни и пропорционални на наложената санкция или мярка.

77. Пробационните служби трябва да могат да използват широк набор методи, базирани на интердисциплинарен подход и солидни познания, извлечени от съответните научни изследвания.

78. Закононарушителите ще бъдат напълно информирани предварително преди всяка предложена интервенция. Ще се направи всичко възможно да се осигури активното им участие в тези интервенции.

79. В уреждането на интервенциите и насочването, пробационните служби, когато е удачно, ще търсят подкрепата на подкрепящите служби.

80. Независимо от броя лица, допринасящи за работата с нарушителя, за всеки случай ще има определен отговорен член на персонала, чиято задача е да оценява, развива и координира общия работен план и да осигурява връзка със закононарушителя и спазване от негова страна. Това е особено важно, когато закононарушителите са подложени на повече от една интервенция или участва повече от една служба.

Оценяване

81. Прогресът на индивидуалния нарушител ще бъде оценяван на редовни интервали и процесът ще влияе на работния план за остатъка от надзора. Оценяването ще бъде част от досието по случая, и когато се изисква, от проследяващия доклад до решаващия орган.

82. Оценяването ще отразява също така степента, до която договореният работен план е дефиниран, приведен в действие и е довел до търсените последствия. Пробационните служби ще могат да подадат молба до решаващия орган да промени или прекрати надзора, когато е уместно.

83. Гледната точка на закононарушителя относно значението на надзора ще бъде включена в оценяването.

84. В края на надзорния период ще се прави крайно оценяване. Закононарушителите трябва да бъдат информирани, че това оценяване ще остане в досието им и може да бъде разглеждано в бъдеще.

Прилагане и спазване

85. Пробационните служби ще работят за осигуряване на активното спазване от страна на закононарушителите на надзора и други наложени условия. Със спечелването на съдействието на закононарушителите, те няма да разчитат само на перспективата за санкции за неспазване.

86. Закононарушителите ще бъдат изцяло информирани какво се изисква от тях, какви са задълженията и отговорностите на пробационния персонал и какви са последствията от неспазване.

87. Когато закононарушителите не спазят което и да е от наложените условия, пробационният персонал ще реагира активно и незабавно. Реакцията ще вземе изцяло предвид обстоятелствата на неспазването.

Документация, информация и конфиденциалност

88. Всички пробационни служби ще водят официална, точна и актуална документация за работата си. Тази документация обикновено включва лични данни на съответните лица, отнасящи се прилагането на санкцията или мярката, документи за контакта им със службата и работа, извършена във връзка с тях. Също така се документират оценявания, планове, интервенции и оценки.

89. Документацията подлежи на принципите на конфиденциалността и защитата на данни, както са заложили в националните закони. Конфиденциалната информация ще се споделя само с други свързани агенции, въз основа на стриктни процедури за обработка, и ще се използва за ясно определени цели.

90. Документацията е важен начин за осигуряване на отчетност. Те ще се проверяват редовно от управителите и ще са налични за официални инспекции и наблюдение при изискване.

91. Пробационните служби ще могат да се отчетат пред съдебните и други компетентни органи относно извършената работа, напредъка на закононарушителите и степента на тяхното подчинение.

92. Закононарушителите ще имат достъп до досиетата, водени за тях, доколкото това е предвидено в националните закони и не нарушава личната неприкосновеност на други. Закононарушителите имат право да оспорват съдържанието на тези досиета.

Част VI

Други дейности на пробационните служби

Работа с жертви

93. Когато пробационните служби осигуряват услуги на жертви на престъпление, те ще им помагат със справянето с последствията от извършеното престъпление, като имат предвид пълното разнообразие на нуждите им.

94. Когато е удачно, пробационните служби ще се свързват във подкрепящите служби за да се погрижа нуждите на жертвите да бъдат посрещнати.

95. Когато пробационните служби поддържат връзка с жертвите и/или търсят гледната им точка последните ще бъдат ясно информирани, че решенията относно санкционирането на закононарушителите се взимат въз основа на множество фактори, не само на вредата, нанесена на конкретна жертва.

96. Дори когато пробационните служби не работят директно с жертви, интервенциите ще зачитат правата и нуждите на жертвите и ще целят да повишат осъзнаването на закононарушителя за вредата, нанесена на жертвите и поемането на отговорност за тази вреда.

Практики на възстановителното правосъдие

97. Когато пробационните служби участват в процеси на възстановително правосъдие, правата и отговорностите на нарушителите, на жертвите и на обществото трябва да са ясно определени и признати. На пробационния персонал ще бъде осигурено адекватно обучение. Каквато и конкретна интервенция да се използва, основната цел е да се постигне компенсация за нанесената вреда.

Превенция на престъпността

98. Когато е предвидено от националните закони, експертизата и опитът на пробационните служби може да се използва за разработване на стратегии за намаляване на престъпността. Това може да включва използване на съвместни интервенции и партньорства.

Част VII

Процедури за жалбоподаване, инспекция и наблюдение

99. Националните закони ще осигурят ясна, достъпна и ефикасна процедура за разследване и отговор на жалби относно пробационната практика,

100. Тези процедури ще бъдат честни и безпристрастни.

101. Във всички случаи, жалбоподателят ще бъде надлежно информиран за процеса и резултатите от разследването.

102. Пробационните служби ще се погрижат да има надеждни системи за наблюдение и подобряване на собствените им практики и за осигуряване на изпълнението на изискваните стандарти.

103. Пробационните служби ще носят отговорност пред компетентните власти и ще подлежат на редовни правителствени инспекции и/или независимо наблюдение и ще съдействат изцяло на проверките. Резултатите на независимите наблюдаващи органи ще бъдат публикувани.

Част VIII

Проучвания, оценка и работа с медиите и обществеността

104. Практиките и политиките на пробацията ще бъдат базирани на доказателства, доколкото е възможно. Властите ще осигуряват нужните ресурси за щателни проучвания и оценки.

105. Ревизиите на съществуващите закони, политики и практики ще се базират на солидни научни познания, които отговарят на международно признатите стандарти.

106. Медиите и обществеността ще получават редовно фактическа информация за работата, извършвана от пробационните служби. Те ще бъдат информирани за целите и резултатите от дейността, с цел поощряване на по-доброто разбиране на тяхната роля и стойност за обществото.

107. Компетентните власти ще бъдат поощрявани да публикуват редовни доклади за развитието в сферата на пробацията.

108. Изявленията относно политиката и практиките на пробационните служби ще бъдат предоставени на други служби, на потребителите на услугата и на широката общественост, на национално и международно ниво, с цел промотиране на увереност и подобряване на пробационните стандарти и практики.

Приложение II към Препоръка CM/Rec(2010)1

Речник на използваните термини

Последващи грижи означава процеса на реинтеграция на закононарушителя обратно в обществото, на доброволни начала и след окончателно освобождаване, по конструктивен, планиран и контролиран начин. В тези правила, терминът се отличава от термина "реинтеграция", който се отнася до законоустановени ангажименти след освобождаване от задържане под стража.

Оценяване означава процесът на преценяване на риска, нуждите и силните страни на закононарушителя, преди планиране на интервенция и/или предлагане на съвет на съдебните или други компетентни власти. В допълнение, оценяването цели да

идентифицира причините за нарушението и дали могат да се вземат мерки, които да намалят вероятността от рецидив.

Подпомагането се счита за неразделна част от процеса на надзор, заедно с контрола. Обикновено покрива една или повече от следните услуги: подпомагане в намирането на жилище, работа, образование, осигуряване на издръжка за семейството и др. В някои законови системи може да се предлага от отделни служби.

Жалба се отнася и до внасянето на такава пред съдебните власти, и до обжалване пред административния орган.

Обществени санкции и мерки означава санкции и мерки, които задържат закононарушителите в обществото и включват някои ограничения на свободата им чрез налагане на условия и/или задължения. Терминът обозначава всяка санкция, наложена от съдебен или административен орган и всяка мярка, приета преди или вместо решение за налагане на санкция, както и начините за изпълнение на присъдата за лишаване от свобода извън затвор;

Условия и задължения означава всяко изискване, присъщо на санкцията или мярката, наложена от решаващия орган.

Контрол означава дейности, ограничени до проверка дали или гарантиране че условията или задълженията, наложени от санкцията или мярката се изпълняват от закононарушителя. Тази дейности обикновени включват използването или заплахата от използване на по-строги санкции или мерки в случай на неспазване. Понятието за контрол е по тясно от това за надзор.

Превенция на престъпността означава всяка една политика или практика, приложена от службите на наказателната съдебна система и други компетентни служби, целяща превенция (или по-реалистично, намаляване) на престъпността.

Решаващ орган означава съдебен, административен или друг орган, овластен от закона да налага или оттегля обществена санкция или мярка или да модифицира нейните условия или задължения.

Преустановяване на закононарушенията е процес, чрез който с или без интервенцията на наказателните правосъдни служби, закононарушителите прекратяват престъпните си дейности и поддържат живот без престъпления, чрез разработване на собствения си човешки капитал (индивидуални умения и знания) и социалния си капитал (работа, семейство, социални връзки и ангажимент към гражданското общество).

Предсрочно освобождаване обхваща всички форми на освобождаване от затвора преди да е изтекла пълната присъда, като предсрочно освобождаване, условно освобождаване или условно помилване.

Оценката представлява обстоен преглед на степента, до която поставените цели са постигнати. В този процес се вземат решения каква е следващата стъпка.

Прилагане означава извършването на практическите аспекти от работата на пробационната служба, с цел гарантиране, че обществената мярка или санкция е правилно наложена.

Интервенция означава всяко действие, предприето с цел надзор, лечение, подпомагане или напътстване на закононарушителите, за да бъдат отклонени от извършване на повторни нарушения и да им се помогне да водят почтен живот. Следователно, интервенцията не се отнася до предоставяне на информация и писане на доклади.

Съдебен орган означава съд, съдия или прокурор.

Национални закони означава не само основното законодателство, прокарано от националния законодателен орган, но също така и други обвързващи регламенти и наредби, както и съдебната практика на съдилищата и трибуналите, доколкото тези форми на създаване на закони са признати в националната правна система.

Закононарушител означава всяко лице, което се предполага че е извършило или е извършило нарушение на наказателните закони. За целта на тази Препоръка и без да се нарушава презумпцията за невинност и установяването на вината със съдебно решение, терминът "закононарушител" ще включва всеки, който е изправен пред наказателно производство.

Надзор след освобождаването означава надзор през периода на предсрочно освобождаване.

Пробация се отнася до прилагането в обществото на санкции и мерки, определени от закона и наложени на закононарушителя. Включва набор дейности и интервенции, които включват надзор, напътствия и подпомагане, с цел социално включване на закононарушителя, както и да допринесат за обществената безопасност.

Пробационна служба означава всеки орган, определен от закона да изпълнява горните задачи и отговорности. В зависимост от националната система, дейността на пробационната служба може да включва подаване на информация и съвети на правосъдни и други решаващи власти, за да им помогне да вземат информирани и справедливи решения; предоставяне на напътствия и подкрепа на закононарушителите, докато са задържани под стража, за да се подготвят за освобождаване и настаняване; наблюдение и помощ за лица, подлежащи на предсрочно освобождаване; мерки на ресторативно правосъдие и предлагане на помощ на жертви на престъпления.

Реабилитация е широко понятие, което обозначава широк спектър от интервенции, целящи преустановяването на закононарушенията и възстановяването на закононарушителя като лице, спазващо закона.

Реинтеграцията започва през периода на лишаване от свобода. Това е процесът на реинтеграция на затворника в обществото по позитивен и контролиран начин. В тези правила, реинтеграцията се отнася до периода на надзор след като закононарушителя е напуснал затвора, но все още подлежи на някои законови задължения - например период на предсрочно освобождаване. Трябва да се прави разлика с "последващи грижи".

Възстановителното правосъдие включва подходи и програми, базирани на няколко подлежащи предположения: а. че отговорът на престъплението трябва да коригира, доколкото е възможно вредата, причинена на жертвата; б. че закононарушителите трябва да бъдат накарани да разберат, че поведението им е неприемливо и има реални последствия за жертвата и обществото; в. че закононарушителите могат и трябва да поемат отговорността за действията си; г. че жертвите трябва да имат възможност да изразят нуждите си и да участват в определянето на най-добрия начин закононарушителят да се реваншира, и д. че общността има задължение да допринесе за този процес.

Надзор означава помощните дейности, извършени от или от името на прилагания орган, които целят да запазят закононарушителя в обществото, както и дейности, предприети за да се гарантира, че закононарушителят изпълнява наложените условия или задължения, включително контрол, когато е нужно. Надзорът може да бъде задължителен или добровolen (при желание от страна на закононарушителя).

Жертва означава физическо лице, което е пострадало, включително от физическа или психическа вреда, емоционално страдание или икономическа загуба, причинени от действия или бездействия, които са в нарушение на криминалните закони. Терминът "жертва" също така включва, където е удачно, семейството или зависимите лица на пряката жертва.

Доброволец означава лице, извършващо пробационни дейности, което не получава заплащане за тази си работа. Това не изключва плащането на дребни суми на доброволците за покриване на разходите по работата им..